

Çocukların Bakış Açısıyla Erkek ve Kadın Okul Öncesi Öğretmenleri

Ramazan SAK¹, Güven KIZILKAYA², Yakup YILMAZ³, Muhammet DERELİ⁴

Öz: Türkiye’de ve dünyada okul öncesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunu kadın öğretmenler oluşturmaktadır. Ancak kadınların baskın olduğu bu alanda erkek öğretmenlerin sayısında son yıllarda bir artış gözlenmektedir. Bu çalışmanın amacı, erkek ve kadın okul öncesi öğretmenlerinden eğitim alan çocukların öğretmenlerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. İki erkek okul öncesi öğretmeninden eğitim alan 21 çocuk ve iki kadın okul öncesi öğretmeninden eğitim alan 24 çocuk olmak üzere toplamda 45 çocuk bu çalışmanın katılımcılarını oluşturmuştur. Temel nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Veri analizi sonucunda dört ana tema belirlenmiştir: (1) Öğretmenin cinsiyetine ilişkin farkındalık, (2) Çocukların öğretmen tercihleri, (3) Öğretmene karşı beslenen duygular, (4) Öğretmen ve aile ilişkileri. Çalışmanın bulguları, çocukların, erkek okul öncesi öğretmenlerinin cinsiyetleri ile ilgili bir farkındalıklarının olduğunu göstermektedir. Ayrıca erkek öğretmenlerin öğrencilerinde korku ve tehdit çağrışımı yapmalarına rağmen, çocuklar tarafından benimsedikleri ve bu öğretmenlerin çocukların aileleri ile de iyi ilişkiler geliştirdikleri ifade edilmiştir. Buna ilaveten hem erkek hem de kadın öğretmenlerden eğitim alan çocukların, çoğunlukla kendi öğretmenlerini benimsedikleri görülürken, çocuklar öğretmenleri ile ilgili en sevdikleri yön olarak etkinlik yaptırılmalarını dile getirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim; erkek okul öncesi öğretmenleri; kadın okul öncesi öğretmenleri; çocukların bakış açısı

¹ Yrd. Doç. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi, ramazansak06@gmail.com

² Okul Öncesi Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, te-kler-65@hotmail.com

³ Okul Öncesi Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, dost_kalbi@hotmail.com

⁴ Okul Öncesi Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, m.dereli7421@gmail.com

Children's Perspective: Male and Female Preschool Teachers

Abstract: The majority of preschool teachers are female, in Turkey and all over the world. Recently, however, the number of male teachers in this historically female-dominated occupation has increased. This qualitative study is a comparative examination of the perspectives about their teachers that are held by two groups of preschool children: one being educated by male teachers (n=21), and the other by female ones (n=24). These children were drawn from the classrooms of two male and two female teachers. A semi-structured interview protocol developed by the researchers was used as a data collection tool. Four main themes were determined based on data analysis: (1) children's awareness related to the teacher's gender, (2) their preferences related to their teachers' gender (3) their emotions about the teacher, (4) the relationships between their parents and the teacher. The findings indicate that preschool children were aware of the gender of their male teachers, and that male teachers elicited a sense of fear and threat in the children's minds but children embraced their teachers. The parents of these children also developed good relationships with the male teachers. Lastly, regardless of teachers' gender, children adapted to their own teachers, and developed positive feelings about them that were linked to particular classroom activities.

Keywords: preschool education; male preschool teachers; female preschool teachers; children's perspective

Giriş

Bazı meslekler cinsiyet bakımından farklılıklar göstermektedir. Mühendislik, askerlik, kamyon ve otobüs şoförlüğü gibi meslekler erkeklerin çoğunlukla tercih ettiği mesleklerdir. Hemşirelik, okul öncesi öğretmenliği gibi meslekler ise kadınlar tarafından çoğunlukla tercih edilen mesleklerdir. Ancak, her geçen gün meslek seçiminde cinsiyet ayrımı giderek azalmakta, neredeyse bütün mesleklerde hem kadınlar hem de erkekler görülebilmektedir (Anliak ve Beyazkurk, 2008). Son yıllarda okul öncesi öğretmenliğinde erkekleri görmek mümkün olmasına rağmen, okul öncesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunu halen kadınlar oluşturmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının 2014 istatistiklerine göre okul öncesi eğitim kurumlarında 59940 kadın okul öncesi öğretmeni bulunurken, 3387 erkek okul öncesi öğretmeni görev yapmaktadır. Yani Türkiye'deki erkek okul öncesi öğretmenlerinin oranı % 5,34'tür (National Education Statistics, 2014). Bu oran birçok ülkeden yüksektir. 2010 yılı verilerine göre Avrupa birliğine üye 27 ülkenin 17'sinde erkek okul öncesi öğretmenlerinin

oranı yüzde 1'in altındadır (Oberhuemer, Schreyer, & Neuman, 2010). Avrupa'da erken çocukluk eğitimindeki öğretmenlerin yaklaşık % 90'ından fazlasının kadın olduğu tahmin edilmektedir (ETUCE, 2012). Erken çocukluk eğitimindeki erkeklerin oranı Yeni Zelanda'da % 2.2 (Morrison, 2014) ve Amerika'da ise bu oran % 2,3'tür (Bureau of Labor Statistics, 2011). Bu düşük oranların yanı sıra Norveç % 9 ile Avrupa'daki en yüksek erkek okul öncesi öğretmen oranına sahiptir (Peeters, 2007). Japonya'da ise bu oran % 6'dır (Taguma, Litjens & Makowiecki, 2012).

Türkiye'de erkek okul öncesi öğretmenlerin sayısında yıllara göre büyük bir artış gözlenmektedir. 1998-1999 eğitim öğretim yılında 67 erkek okul öncesi öğretmeni bulunurken, 2008-2009 eğitim öğretim yılında bu sayı 1644'e ulaşmıştır (Sak, 2012). 10 yıllık süre zarfındaki bu artış sayı itibariyle küçük görünmesine rağmen yaklaşık 25 kat gibi büyük bir artıştır. Türkiye sadece bu artış oranı ile diğer ülkelerden ayrılmamakta, bu artışın kendiliğinden ortaya çıkmasıyla da farklılık göstermektedir. Çünkü bazı ülkelerde hükümetlerin ve bazı sivil toplum kuruluşlarının erkek öğretmen sayısını arttırmaya yönelik kampanya ve çalışmaları bulunmaktadır. Örneğin, Avrupa komisyonu 1996 yılında çocuk bakım ve eğitimindeki erkeklerin oranını 2006 yılına kadar % 20'ye çıkarmayı hedeflemiştir (Peeters, 2007). Türkiye'deki bu artışın kendiliğinden ortaya çıkmasında okul öncesi öğretmen istihdamının söz konusu yıllarda oldukça kolay olmasının etkili olmuş olabileceği düşünülmektedir.

Çocuklar yakın çevrelerinden, hayatı ve rolleri öğrenirler (Essa, 2003). Çocuklar küçük yaşlardan itibaren çocuk bakımı ve eğitiminde sadece kadınları görürlerse, çocuk bakımı ve eğitiminin kadınlara özgü bir meslek olduğunu düşüneceklerdir. Çocukların belli meslekleri bir cinsiyet ile özdeşleştirmemeleri ve kadın-erkek rollerini eşitlikçi temelde özümsemeleri için erkeklerin ve kadınların bütün meslekleri icra ettikleri örneklere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle okul öncesi eğitim kurumlarında erkek öğretmenlerin bulunması, çocukların çocuk bakımı ve eğitimini kadınlara özgü bir iş olarak algılamalarını engelleyecektir. Ayrıca, günümüzde boşanma oranlarının artmasına bağlı olarak (TÜİK, 2014) özellikle anneleriyle yaşayan erkek çocuklar için erkek rol model eksikliği bulunmaktadır. Bu bağlamda erkek öğretmenler, çocuklar için erkek rol model olması açısından da önemlidir (Cunningham, 1998). Farquhar (2012) erken çocukluk döneminde eğitim hizmeti veren öğretmenler ve öğretim üyeleriyle yaptığı çalışmada, erkek

öğretmenleri erken çocukluk eğitiminde görmek isteyip istemediklerini ve bu alanda olmalarının olumlu ve olumsuz yönlerini araştırmıştır. Çalışmanın 834 katılımcısının büyük çoğunluğu erken çocukluk eğitiminde erkekleri görmek istediklerini belirtmiştir. Erkek öğretmenlerin bu alanda olmalarının sadece çocuklar için yararlı olmayacağı, aynı zamanda cinsiyet eşitliği, çalışanların haklarının iyileştirilmesi ve babaların çocuklarının eğitimiyle daha fazla ilgilenmeleri gibi olumlu katkılarının da olacağı, çalışmanın katılımcıları tarafından ifade edilmiştir.

Öğretmen çocuk arasındaki ilişki, bütün eğitim kademelerinde çocuğun okulu sevmesinde, eğitimin amaçladığı kazanımları kazanmasında ve akademik başarısında çok önemli bir rol oynar (Morrison, 2012; Morrison, 2008). Özellikle okul öncesi dönemin, çocuğun ilk okul deneyimi ve ilk öğretmen figürü olması açısından da kritik bir dönem olduğu göz önünde bulundurulduğunda, çocuğun okul öncesi öğretmenini sevmesi ve benimsemesi daha da önemlidir (Oktay, 2000). Okul öncesi eğitim kurumlarında çoğunlukla kadın öğretmenler görev yaparken, erkek öğretmenden eğitim alan çocuklar da bulunmaktadır. Erkek ve kadın öğretmenden eğitim alan çocukların öğretmenlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi, öğretmen-çocuk ilişkisinin iyileştirilmesi adına da yararlı olacağı düşünülmektedir.

Erkek okul öncesi öğretmenleriyle ilişkili yapılan çalışmalar incelendiğinde, bu çalışmaların çalışma gruplarını çoğunlukla erkek öğretmen ve öğretmen adayları oluşturmaktadır. (Beyazkürk, 2006; Ching-Sheue & Kun-Chung, 2010; Erden, Ozgun & Aydilek-Ciftci, 2011; Friedman, 2010; Fu, 2000; Inan, Bayındır, Doğan-Temur & Bartan, 2010; Jordan, 2011; Nyoni & Nyoni, 2012; Rentzou & Ziganitidou, 2009; Rodriguez, 1997; Sak, 2015; Sak, 2005; Sak, & Tezel-Şahin, 2012; Sak & Tezel Şahin, 2010; Sakellariou & Rentzou, 2007; Santiago, 1999; Shaham, 1991; Stroud, Smith, Ealy & Hurst, 2000; Sumsion, 1999; Tsigra, 2010; Wiest, Olive & Obenchain, 2003). Çalışma grubunu çocukların oluşturduğu çalışmalar oldukça sınırlıdır (Sumsion, 2005; Harris ve Barnes; 2009). Bu nedenle bu çalışmanın amacı, erkek ve kadın okul öncesi öğretmenlerinden eğitim alan çocukların öğretmenlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesidir.

Yöntem

Bu çalışmada temel nitel araştırma yöntemi (Basic Qualitative Research) kullanılmıştır. Temel araştırma yöntemini Merriam (2009) eğitim alanında sıkça kullanılan ve araştırmacı tarafından bir olguyu anlamak ve açıklamak için görüşme, gözlem ve döküman analizlerinin yorumlanması olarak tanımlamıştır. Bu çalışmada okul öncesi çocukların öğretmenlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlandığından görüşme yoluyla verilerin toplanılması ve yorumlanmasına çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmanın amacına uygunluğu ve zengin bir verinin elde edilebilmesi açısından amaçlı örnekleme (purposeful sampling) yöntemi kullanılmıştır. 2013-2014 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Van şehir merkezinde erkek okul öncesi öğretmenlerinin görev yaptıkları bağımsız anaokulları belirlenmiştir. Şehir merkezinde bulunan 26 Bağımsız anaokulunun 8'inde erkek okul öncesi öğretmenlerinin görev yaptığı belirlendikten sonra, bu okulların bulunduğu sosyo-ekonomik çevre dikkate alınarak biri alt biri de üst sosyo-ekonomik çevreden olmak üzere iki bağımsız anaokulu seçilmiştir. Erkek öğretmenlerin görev yaptıkları aynı okuldan kadın öğretmenlerin sınıfları seçilmiştir. Burada amaç aynı sosyo-ekonomik çevreden olan çocukların çalışma grubunu oluşturmasını sağlamaktır. Bu çalışmaya katılan çocuklara ilişkin demografik bilgiler öğretmenleri tarafından verilmiş olup çocukların yaş dağılımları ve cinsiyetlerine ilişkin dağılım aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Çocukların Demografik Bilgileri

		Çocuk sayısı
Yaş	5 Yaş	34
	6 Yaş	9
	4 Yaş	2
Cinsiyet	Erkek	26
	Kız	19
Öğretmenin Cinsiyeti	Erkek öğretmen	21
	Kadın öğretmen	24
Toplam		45

Çalışmaya katılan çocukların 34'ü 5 yaşında, 9'u 6 yaşında ve 2'si ise 4 yaşındadır. Çocukların 19'u kız, 26'sı erkektir. 21 çocuk erkek öğretmenden eğitim alırken 24 çocuk kadın öğretmenden eğitim almaktadır. Ayrıca, çalışmaya katılan çocukların 44'ünün anne-

babası birlikte yaşamakta olup, sadece bir çocuğun anne-babası boşanmıştır. Çalışmaya katılan çocukların öğretmenlerinden elde edilen bilgilere göre, 37 çocuk için annelerinin, 5 çocuk için babalarının ve 3 çocuk için ise ablalarının öğretmenlerle görüştüğü belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verileri, kişisel bilgi formu ve yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile toplanmıştır. Kişisel bilgi formu çocukların demografik bilgilerine yönelik (yaş, cinsiyet, anne-babanın beraber ve ayrı olma durumları, öğretmenle görüşen ebeveyn) dört sorudan oluşmakta olup bu kişisel bilgi formu çocukların öğretmeni tarafından çalışmaya katılan her bir çocuk için doldurulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ise ilgili literatür taramalarından sonra araştırmacılar tarafından bir taslak şeklinde oluşturulmuştur. Bu ilk taslakta toplamda 12 soru yer almaktaydı. Söz konusu görüşme formu okul öncesi alanında görev yapmakta olan iki öğretim üyesi ile eğitim bilimlerinde bilimsel araştırma yöntemleri dersini yürüten bir öğretim üyesine uzman görüşü için gönderilmiş. Uzmanların geri bildirimleri doğrultusunda ve çocukların dikkat süreleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmiştir. Düzenlenen bu görüşme formu, çalışma grubunda yer almayan 4 çocuğa pilot uygulama olarak uygulanmıştır. Pilot uygulama sonucunda bazı kelimeler tekrar değiştirilerek 8 sorudan oluşan görüşme formuna son hali verilmiştir. Aşağıda bu sorulara örnekler yer almaktadır:

Öğretmenini bize anlatır mısın? (Senin öğretmenin diğer sınıflardaki öğretmenlerden farklı mıdır? Cevabı evet ise nasıl farklıdır?)

Öğretmenin kadın mı yoksa erkek mi olmasını istersin? Neden?

Öğretmenin en çok neyini seviyorsun?

Verilerin Toplanması

Bu çalışmanın verileri Van şehir merkezinde bulunan ve okullarında erkek öğretmen bulunan iki bağımsız anaokulundan toplanmıştır. Araştırmacılar, okul idarecileri ile yaptıkları görüşmede, çalışmanın amacı, görüşme soruları ve etik kurallar hakkında okul yönetimini bilgilendirmişlerdir. Okul idarelerinin izinleri doğrultusunda erkek öğretmenler ve aynı okulda görev yapan kadın öğretmenler ile görüşülmüştür. Çocuklarının çalışmaya katılmasına ilişkin izin formu öğretmenler aracılığıyla velilere gönderilmiştir. İzin formunda,

çalışmanın amacı velilerin kolay anlayabilecekleri şekilde kısa ve öz olarak açıklanmış ve çocuklarının bu çalışmaya katılımına ilişkin izinleri sorulmuştur. Özellikle sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerden okuma yazma bilmeyen velilere, öğretmenler yüz yüze bilgi vererek izin durumlarını sormuşlardır. İzin formu gönderilen 72 veliden 45'i çocuğunun bu çalışmaya katılmasına izin vermiştir. Çalışmanın verileri iki erkek ve iki kadın okul öncesi öğretmenin sınıflarında bulunan, anne babaları tarafından çalışmaya katılmasına izin verilen ve görüşmeye gönüllü olarak katılan 45 çocuktan toplanmıştır. Çocuklar ile okulun uygun bir yerinde (Öğretmenler Odası, Kütüphane, Rehberlik Odası vb.) bire bir görüşmeler yapılmıştır. Çocukların cevaplama süreleri kısa olduğundan görüşmeler kalemle not edilmiştir. Görüşmelerin ortalama süresi 8 ile 15 dakika arasındadır.

Verilerin Analizi

Veri analizine başlanmadan önce elle not edilen görüşmeler bilgisayarda temize çekilmiştir. Tüm görüşmeler iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı birkaç kez okunmuş ve kodlanmıştır. Veri analizi yapılırken, kelime listeleme (word lists) ve kelime tekrarı (word repetition) yöntemleri kullanılmıştır. Bu yöntemlere göre, veri içerisinde konu ile ilgili ifade edilen kelimeler listelenmiş ve katılımcılar tarafından bu kelimelerin ne sıklıkla kullanıldığı not edilmiştir.

Bulgular

Çalışmaya katılan çocukların görüşleri analiz edildikten sonra dört ana tema belirlenmiştir. Bunlar;

- 1- Öğretmenin cinsiyetine ilişkin farkındalık
- 2- Öğretmen tercihleri
- 3- Öğretmene karşı beslenen duygular
- 4- Öğretmen ve aile ilişkileri

Öğretmenin Cinsiyetine İlişkin Farkındalık

Öğretmenlerinin cinsiyetinin ne olduğuna ilişkin soruya, kadın öğretmenlerden eğitim alan 24 çocuk, öğretmenin cinsiyetinin kadın olduğunu belirtmişken, erkek öğretmenlerden eğitim alan 21 çocuk ise öğretmenin cinsiyetinin erkek olduğunu belirtmiştir.

Çocukların öğretmenin diğer sınıflardaki öğretmenlerden farklı olup olmadığına ilişkin görüşleri incelendiğinde, erkek öğretmenlerden eğitim alan çocukların 18'i farklı olduğu cevabını vermişken, 3 çocuk farklı olmadığı cevabını vermiştir. Kadın öğretmenlerden eğitim alan çocuklardan 19'u öğretmenlerinin diğer öğretmenlerden farklı olduğunu belirtmişken, 5 çocuk farklı olmadığını belirtmiştir. Erkek öğretmenlerden eğitim alan çocuklardan 15'i öğretmenlerinin cinsiyetinin erkek olmasından dolayı diğer öğretmenlerden farklı olduğunu belirtmiştir. 2 çocuğun da erkek öğretmenlerini yakışıklı olduğu için farklı buldukları belirlenmiştir. Ayrıca erkek öğretmenlerden eğitim alan çocuklar, farklılık sebebi olarak öğretmenlerinin çok iyi olduğunu (n=3) ve güzel şeyler öğrettiğini (n=2) belirtmiştir. Kadın öğretmenlerden eğitim alan çocuklar ise öğretmenlerinin çok iyi davranmalarını (n=5), saçlarının güzel olmasını (n=4), herkesin farklı olduğundan dolayı (n=3) farklı olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerinin saçlarının güzel olduğunu farklılık olarak belirten çocuklardan biri şu şekilde düşüncesini ifade etmiştir:

“Çünkü bazıları saçlarını topuz yapıyor, benim öğretmenim saçlarını hep açık bırakıyor.”

(K₂₃)

Bunların yanı sıra erkek öğretmenlerden eğitim alan 3 çocuk ile kadın öğretmenlerden eğitim alan 4 çocuk, öğretmenlerinin neden farklı olduklarına ilişkin bir sebep belirtmemişlerdir.

Öğretmen Tercihleri

Çalışmaya katılan çocukların öğretmenin kadın mı yoksa erkek mi olmasını istediklerine ilişkin görüşleri, kadın ve erkek okul öncesi öğretmenlerinden eğitim alma durumlarına göre aşağıdaki şekildedir.

Tablo 2. Çocukların Öğretmen Tercihleri

	Erkek öğretmenin öğrencileri	Kadın öğretmenin öğrencileri	Toplam
Kadın öğretmen isteyen	4	22	26
Erkek öğretmen isteyen	17	2	19

Tablo 2 incelendiğinde 26 çocuğun kadın öğretmen tercih ettiği, 19 çocuğun ise erkek öğretmen tercih ettiği görülmektedir. Ayrıca, erkek öğretmenden eğitim alan 4 çocuğun kadın öğretmen tercih ettiği, kadın öğretmenden eğitim alan 2 çocuğun ise erkek öğretmen tercih ettiği anlaşılmaktadır. Kadın öğretmen tercih eden çocukların tercih etme sebepleri incelendiğinde ise aşağıdaki gibi bir dağılım görülmektedir.

Tablo 3. Çocukların Kadın Öğretmen Tercih Etme Sebepleri

	Erkek öğretmenin öğrencileri	Kadın öğretmenin öğrencileri	Toplam
Kadın öğretmenler daha iyi ve kızmıyor	1	6	7
Canım öyle istiyor	0	4	4
Öğretmenimi seviyorum	0	4	4
Kadın öğretmenleri seviyorum	1	2	3
Çünkü o bizim öğretmenimiz	0	3	3
Kadınlar daha güzel	1	1	2
Bize daha çok şey öğretiyor	0	1	1
Erkek öğretmenleri sevmiyorum	1	0	1
Oyuncaklarla oynatıyor	0	1	1

Kadın öğretmenden eğitim alan ve kadın öğretmen isteyen çocuklardan biri şu ifadeleri kullanmıştır.

“Çünkü öğretmenimi seviyorum. O bana bir şeyler veriyor ben yiyorum. O beni öpüyor.”

(K₄)

Erkek öğretmenden eğitim alan ve kadın öğretmeni olmasını isteyen çocuklardan biri şu şekilde bu tercihinin belirtmiştir.

“Kadın, çünkü erkek öğretmenleri sevmiyorum.” (E4)

Erkek öğretmen tercih eden çocukların tercih etme sebepleri incelendiğinde ise aşağıdaki gibi bir dağılım görülmektedir.

Tablo 4. Çocukların Erkek Öğretmen Tercih Etme Sebepleri

	Erkek öğretmenin öğrencileri	Kadın öğretmenin öğrencileri	Toplam
Erkekleri seviyorum	8	1	9
Erkekler daha iyi	4	1	5
Yakışıklı ve güzel	3	0	3
Çünkü o erkek	2	0	2
Güçlü olmasını öğretiyor	1	0	1
Kızları sevmiyorum	1	0	1
Oyun oynatıyor	1	0	1
Kızmasını istiyorum	1	0	1

Erkek öğretmenden eğitim alan ve erkek öğretmen tercih eden toplamda 17 çocuk bulunmasına rağmen bu çocuklardan bazıları bu durumla ilgili birden fazla sebep belirtmişlerdir. Bu çocuklardan bazıları erkek öğretmen tercih etme sebeplerini aşağıdaki gibi belirtmişlerdir.

“Erkek olmasını istiyorum. Çünkü erkekler daha iyi. Bizi sinemaya götürüyor, bir de bizi hep dışarıya çıkarıyor.” (E11)

“Çünkü yakışıklı, Allah onu erkek yaratmış.” (E1)

“Çünkü bize güçlü olmasını öğrettiği için.” (E2)

Çalışmaya katılan çocukların öğretmeninin değişmesini isteyip istemediklerine ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 5. Çocukların Öğretmenlerinin Değişmesini İstemelerine İlişkin Görüşleri

	Erkek Öğretmenin öğrencileri	Kadın Öğretmenin öğrencileri	Toplam
Değişmesin	17	22	39
Değişsin	4	2	6

Çalışmaya katılan çocuklardan 39 çocuk, öğretmenin değişmesini istemediğini belirtmişken; 6 çocuk, öğretmenin değişmesini istediğini ifade etmiştir. Erkek öğretmenlerden eğitim alan çocuklardan 17 çocuk, öğretmenin değişmemesini isterken, 4 çocuk öğretmenin değişmesini istemiştir. Kadın öğretmenlerden eğitim alan çocuklardan 22 çocuk, öğretmenin değişmemesini isterken; 2 çocuk öğretmenin değişmesini istemiştir.

Öğretmenin değişmesini isteyen erkek öğretmenlerin öğrencilerinden 2'si, öğretmenleri onlara kızdığı için değişmesini istediklerini belirtmişlerdir. Erkek öğretmenlerin öğrencilerinden biri "*Kız öğretmen gelsin*" (E₁₉) şeklinde bu değişikliği istediğini belirtmiştir. Diğer bir çocuk ise öğretmenin değişmesini istediğini şu sözleriyle açıklamıştır:

"Evet, çünkü tırtılları daha güzel yapan bir öğretmen gelsin." (E₉)

Öğretmenin değişmesini isteyen kadın öğretmenlerin öğrencilerinden biri erkek öğretmenin olmasını istediğini belirtmiştir. Diğer bir çocuk ise "*Evet isterim çünkü daha güzel biri gelsin*" (K₃₇) demiştir.

Öğretmenin değişmesini istemeyen erkek öğretmenlerin öğrencileri, değişmesini istememelerinin nedeni olarak öğretmenlerini sevdiklerini (n=6), onlara iyi davranmasını (n=6), yakışıklı olmasını (n=3), onlarla oynamasını (n=1) belirtmiştir. Öğretmenin komik olmasından dolayı değişmesini istemeyen bir çocuk şu şekilde konuşmuştur:

"Hayır, başka öğretmen bize komik şeyler yapmaz." (E₁₇)

Öğretmenin değişmesini istemeyen kadın öğretmenlerin öğrencileri, değişmesini istememelerinin nedeni olarak öğretmenlerini sevdiklerini (n=10), çok güzel olmasını (n=3), onlara iyi davranmasını (n=4), oyuncaklarla oynamasını (n=1) ifade etmişlerdir. Ayrıca 4 çocuk da neden belirtmemiştir. Öğretmenin güzel olmasından dolayı değişmesini istemeyen çocuklardan biri şu ifadeleri kullanmıştır:

"Hayır, istemem, çünkü güzeldir ben çirkin kadınları sevmem." (K₃₀)

Öğretmene Karşı Beslenen Duygular

Öğretmene karşı beslenen duygular teması iki alt temadan oluşmaktadır. Birinci alt tema öğretmenin en çok hangi yönünün sevildiği, ikinci alt tema ise öğretmenden korkulma

durumuna ilişkindir. Çalışmaya katılan çocuklar, kadın ve erkek öğretmenden eğitim alma durumlarına göre öğretmenlerinin en çok sevdikleri yönlerini aşağıdaki şekilde belirtmişlerdir. Tablo 6 incelenirken bazı öğrencilerin birden fazla görüş belirttikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 6. Çocukların Öğretmenlerinin En Çok Sevdikleri Yönlerine İlişkin Görüşleri

	Erkek Öğretmenin Öğrencileri	Kadın öğretmenin öğrencileri	Toplam
Etkinlik Yaptırmasını	12	14	26
Her şeyini	1	5	6
Fiziksel Görüntüsünü	3	2	5
Eşyalarını	2	2	4
Oyuncak Getirmesini	1	2	3
İyi Davranmasını	1	1	2
Bilmiyorum	1	0	1
Öğretmenimin Ablasını	1	0	1
Kız Olmasını	0	1	1
Onu Sevmiyorum	0	1	1

Erkek öğretmenden eğitim alan 12 çocuk ile kadın öğretmenden eğitim alan 14 çocuk en çok, öğretmeninin etkinlik yaptırmasını sevdiğini belirtmiştir. Erkek öğretmenden eğitim alan çocuklardan biri ile kadın öğretmenden eğitim alan 5 çocuk, öğretmeninin her şeyini sevdiğini belirtmiştir. Öğretmenin fiziksel görüntüsü (n=5), eşyaları (n=4), oyuncak getirmesi (n=3) ve iyi davranması (n=2) hem erkek hem de kadın öğretmenden eğitim alan çocuklar tarafından belirtilmiştir. Ayrıca, erkek öğretmenden eğitim alan çocuklardan biri bilmiyorum şeklinde görüş belirtirken, bir diğer çocuk da öğretmenin ablasını sevdiğini belirtmiştir (E₆). Kadın öğretmenden eğitim alan çocuklardan biri öğretmenin kız olmasını sevdiğini, diğer biri ise öğretmenini sevmediğini şu şekilde ifade etmiştir.

“Onun hiçbir şeyini sevmiyorum. Çünkü yaramazlık yapınca bize bağırtıyor.” (K₃₁)

Çalışmaya katılan çocuklar, kadın ve erkek öğretmenden eğitim alma durumlarına göre, öğretmenlerinden korkma durumlarına ilişkin görüşlerini aşağıdaki şekilde belirtmişlerdir.

Tablo 7. Çocukların Öğretmenlerinden Korkma Durumları

	Erkek Öğretmenin Öğrencileri	Kadın Öğretmenin Öğrencileri	Toplam
Korkmuyorum	18	23	41
Korkuyorum	3	1	4

Tablo 7 incelendiğinde 41 çocuk, öğretmeninden korkmadığını belirtmesine rağmen 4 çocuk korktuğunu belirtmiştir. Öğretmeninden korktuğunu belirten çocuklardan 3'ü erkek öğretmenden eğitim alırken, 1 çocuk kadın öğretmenden eğitim almaktadır. Çocukların öğretmenlerinden korkmama nedenleri aşağıdaki tabloda gösterildiği biçimdedir.

Tablo 8. Çocukların Öğretmenlerinden Korkmama Nedenleri

	Erkek öğretmenin öğrencileri	Kadın öğretmenin öğrencileri	Toplam
Bize Kızılmıyor	10	13	23
Nedeni Yok	3	2	5
Birbirimizi seviyoruz	2	3	5
Büyük Bir Çocuğum	2	2	4
Oyun Oynattığı İçin	1	0	1
Kadınlardan	0	1	1
Korkulmaz			
Öğretmenlerden	0	1	1
Korkulmaz			
Çok Komik	0	1	1

Erkek öğretmenden eğitim alan 10 çocuk ile kadın öğretmenden eğitim alan 13 çocuk, öğretmenlerinin onlara kızmamalarından dolayı öğretmenlerinden korkmadıklarını belirtmiştir. Bazı çocuklar bir neden belirtmemişken (n=5), bazıları da öğretmenleriyle birbirlerini sevdiklerini (n=5) belirtmişlerdir. Ayrıca, büyük bir çocuk olduklarından (n=4) dolayı öğretmenlerinden korkmadıklarını söyleyen çocuklardan biri aşağıdaki ifadeyi kullanmıştır.

"Korkmuyorum. Çünkü ben artık büyüdüm. Artık benim kaslarım çıktı." (K₂₄)

Bir çocuk, öğretmeni oyun oynattığı için; diğer bir çocuk ise öğretmenin çok komik olmasından dolayı ondan korkmadığını belirtmiştir. Ayrıca, öğretmenlerden ve kadınlardan korkulmadığını belirten iki farklı çocuk da aşağıdaki şekilde görüşlerini ifade etmişlerdir.

"Çünkü kadınlardan korkulmaz." (K₂₆)

“Çünkü öğretmenlerden korkulmaz.” (K₂₉)

Öğretmenlerinden korktuklarını belirten çocuklardan 3’ü erkek öğretmenden eğitim alırken, 1 çocuk da kadın öğretmenden eğitim almaktadır. Korktuklarını belirten dört çocuk da korkma nedeni olarak öğretmenlerinin onlara kızmasını göstermiştir. Bu çocuklardan biri şu ifadeyi kullanmıştır:

“Evet korkuyorum. Çünkü yaramazlık yapınca bize bağıyor, kızların arasına oturuyor.”(K₃₁)

Öğretmen ve Aile İlişkileri

Öğretmen ve aile ilişkilerine dair temanın iki alt teması bulunmaktadır. Birinci alt tema, öğretmenin evlerine gitmesine ilişkin iken; ikinci alt tema, çocuğun ailesinin öğretmeni sevip-sevmesine ilişkindir. Kadın ve erkek öğretmenden eğitim alma durumlarına göre çocukların, öğretmenlerinin evlerine gelmesini istemeye ilişkin görüşleri şu şekildedir. Erkek öğretmenden eğitim alan çocukların tamamı, öğretmenlerinin evlerine gelmesini istediğini belirtmiştir. Kadın öğretmenden eğitim alan 19 çocuk, öğretmenlerinin evlerine gelmesini isterken; 5 çocuk, öğretmenlerinin evlerine gelmesini istemediğini belirtmiştir.

Çalışmaya katılan çocukların, öğretmenlerinin evlerine gelmesini isteme sebepleri aşağıdaki gibidir. Aşağıdaki tabloda bazı öğrencilerin birden fazla görüş belirttikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 9. Çocukların Öğretmenlerinin Evlerine Gelmesini İsteme Sebepleri

	Erkek öğretmenin öğrencileri	Kadın öğretmenin öğrencileri	Toplam
Evimizi Görsün	10	5	15
Oyun Oynarız	3	4	7
Onu Seviyorum	3	4	7
Misafirimiz olsun	3	1	4
Hiç Gelmedi Bize	3	0	3
Bir Şey Öğretsın	0	2	2
Bize Gelmek İstiyor	1	0	1
Annemle Tanışsın	0	1	1
Misafiri Severim	0	1	1

Erkek öğretmenden eğitim alan 10 çocuk ile kadın öğretmenden eğitim alan 5 çocuk, öğretmenlerinin evlerine gelmesini isteme sebebi olarak; öğretmenlerine evlerini göstermeyi istediklerini belirtmişlerdir. Bir çocuk bu görüşünü şu şekilde ifade etmiştir.

“Ben kendime yatak aldım onu göstereceğim.” (E₁₀)

Bazı çocuklar öğretmenini sevmesini (n=7), evde öğretmeniyle oyun oynamayı (n=7) ve misafir olarak ağırlamayı istemelerini (n=4) evlerine gelmesini isteme sebebi olarak belirtmişlerdir. Öğretmenini sevmesini sebep olarak söyleyen çocuklardan biri şöyle demiştir.

“Onu seviyorum. Onu öpüyorum. Çünkü dün ona şeker verdim o beni öptü, ben de onu öptüm.” (K₂₅)

Erkek öğretmenden eğitim alan çocuklardan bazıları, öğretmenlerinin evlerine gelmesini isteme sebebi olarak; öğretmenlerinin şimdiye kadar evlerine hiç gitmemiş olmasını (n=3) ve öğretmenin evlerine gitmeyi istemesini (n=1) ifade etmişlerdir. Kadın öğretmenden eğitim alan bazı çocuklar ise öğretmenlerinin evlerine gelmesini isteme sebebi olarak; bir şey öğretmesini (n=2), annesiyle tanışmasını (n=1), kendisinin misafir sevmesini (n=1) belirtmişlerdir.

Kadın öğretmenden eğitim alan ve öğretmenlerinin evlerine gelmesini istemeyen çocuklardan bazıları bir neden belirtmemişken (n=4), bir çocuk ise evin okul olmadığını şu şekilde ifade etmiştir.

“Hayır orası ev, okul değil eve öğretmenler gelmez.” (K₄₀)

Öğretmen ve aile ilişkilerine dair ikinci alt tema, çocuğun ailesinin öğretmenini sevip-sevmemesine ilişkindir. Kadın ve erkek öğretmenden eğitim alma durumlarına göre ailelerin çocuğunun öğretmenini sevip sevmediğine ilişkin görüşler incelendiğinde; erkek öğretmenden eğitim alan 18 çocuk, ailesinin öğretmenini sevdiğini, bir çocuk ise sevmediğini belirtmiştir. Kadın öğretmenden eğitim alan 21 çocuk, ailesinin öğretmenini sevdiğini; 3 çocuk ise ailesinin, öğretmenini sevmediğini belirtmiştir. Çocuklar, ailelerinin öğretmenlerini sevmeye sebepleri olarak şunları ifade etmişlerdir.

Tablo 10. Ailelerin Çocuklarının Öğretmenini Sevme Sebepleri

	Erkek Öğretmenin Öğrencileri	Kadın öğretmenin Öğrencileri	Toplam
Nedeni Yok	12	11	23
Bizimle ilgileniyor	2	5	7
Ben Sevdiğim İçin	3	1	4
Annem Seviyor	2	0	2
Güzel Çiçekleri Var	0	1	1
Onlarla Konuşuyor	1	0	1
Farklı Olduğu İçin	0	1	1

Erkek öğretmenden eğitim alan 12 çocuk ile kadın öğretmenden eğitim alan 11 çocuk, ailelerinin öğretmenlerini sevme sebebi olarak, bir neden belirtmemişlerdir. Bazı çocuklar, öğretmenlerinin kendileriyle ilgilenmesini (n=7), kendilerinin öğretmenlerini sevmelerini (n=4) ailelerinin öğretmenlerini sevme sebebi olarak belirtmişlerdir. Erkek öğretmenden eğitim alan 2 çocuk ise annelerinin öğretmenlerini sevmesini sebep olarak belirtmiştir. Kadın öğretmenden eğitim alan 1 çocuk ise öğretmenin farklı olmasını sebep olarak belirtmiştir. Diğer bir çocuk ise öğretmenin güzel çiçekleri olmasını, ailesinin öğretmenini sevme sebebi olarak belirtmiştir.

Ailelerinin öğretmenlerini sevmeyi belirten 1 çocuk, erkek öğretmenden eğitim alırken; 3 çocuk, kadın öğretmenden eğitim almaktadır. Üç çocuk, ailelerinin öğretmenlerini sevmeme sebebi olarak bir neden belirtmezken, erkek öğretmenden eğitim alan bir çocuk; annesinin öğretmenini sevmeyi ancak babasının sevdiğini belirtmiştir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmaya katılan çocukların tamamı öğretmenin cinsiyetini doğru bir şekilde belirtmiştir. Çocuklar 3 yaşından itibaren kız ve erkek farklılıklarını bilmektedirler (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004). Çalışmaya katılan çocukların 4-6 yaş aralığında oldukları düşünüldüğünde, çocukların doğru bir cinsiyet farkındalığına sahip olmaları, onların cinsel kimlik edinimlerine ilişkin normal gelişim gösterdiklerinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Erkek öğretmenlerden eğitim alan çocukların büyük çoğunluğu öğretmenin anaokulundaki diğer öğretmenlerden cinsiyeti açısından farklı olduğunu belirtmiştir. Çocukların bu algısı üzerinde, eğitim aldıkları anaokulunda 5-6 öğretmenin kadın ve sadece kendi öğretmenlerinin erkek olmasını görüyor olmalarının etkili olmuş olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, Sak ve Tezel-Şahin'in (2012) belirttikleri gibi, birçok anne-baba, okul öncesi eğitim kurumlarında erkek öğretmenlerin bulunduğunu çocuklarını okula kaydettiklerinde ve okulda erkek öğretmen bulunduğunda öğrenmektedirler. Dolayısıyla bazı anne-babaların çocuklarını okula hazırlarken çocuklarına *"anaokulunda güzel bir kadın öğretmenin olacak"* şeklinde ifadeler kullanmış olmalarının, bu çalışmadaki çocukların öğretmenlerinin cinsiyetini farklı olarak belirtmiş olmaları üzerinde etkili olmuş olabilir.

Erkek öğretmenlerden eğitim alan çocukların büyük çoğunluğu, öğretmenin erkek olmasını istediğini belirtmişken, kadın öğretmenlerden eğitim alan çocukların büyük çoğunluğu da kadın öğretmen tercih ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca hem erkek hem de kadın öğretmenlerden eğitim alan çocukların büyük çoğunluğu, öğretmenin değişmesini istemediğini belirtmiştir. Bundan hareketle, hem erkek hem de kadın öğretmenlerden eğitim alan çocukların öğretmenlerini benimsemiş oldukları, öğretmenleriyle olumlu bir ilişkilerinin olduğu ve öğretmenlerinin cinsiyetleriyle ilgilenmedikleri sonucu çıkarılabilir.

Hem erkek hem de kadın öğretmenlerden eğitim alan çocuklar, çoğunlukla öğretmenlerinin en çok sevdikleri yönü olarak etkinlik yaptırılmalarını belirtmişlerdir. Çocukların sevindikleri yön olarak öğretmenin cinsiyetinden ziyade, öğretmenin yaptırdığı etkinliklere odaklanmaları çocukların öğretmenin cinsiyetinden çok yaptıklarıyla ilgilendiklerinin bir göstergesi olabilir. Yani çocuklar öğretmen ile geçirdikleri zaman diliminde öğretmenin yaptırduklarına odaklanmaktadır. Bu bulguya paralel olarak Diamond ve Cooper'ın (2000) çalışmasındaki çocuklar da, öğretmenin temel rolünün öğretim ve bakım olduğunu belirtmişlerdir. Benzer şekilde Akman, Taşkın, Ozden ve Okyay (2014) tarafından yapılan çalışmada da çocuğu erkek okul öncesi öğretmeninden eğitim alan anne babalar da öğretmenin cinsiyetine özel bir önem atfetmemişlerdir.

Öğretmeninden korktuğunu belirten 4 çocuktan 3'ünün erkek öğretmenlerden eğitim alan çocuklar olması, evde annelerin çoğunlukla çocukların istenmedik durumlar karşısında babayı bir tehdit ve korkutma aracı olarak kullanmalarının etkili olduğu düşünülmektedir.

Babanın ve erkek öğretmenin erkek kimlikleri, çocuklarda korku ve tehdit çağrışımı yapmış olmasının, erkek öğretmenden korkma sebebi olduğu söylenebilir. Ayrıca, bu çalışmada ki kadın öğretmenlerden eğitim alan bir çocuğun “Kadınlardan korkulmaz” (K₂₆) cümlesi de bu görüşü doğrular niteliktedir.

Erkek öğretmenden eğitim alan çocukların tamamı öğretmenlerinin evlerine gelmesini istediklerini belirtmişlerken, kadın öğretmenden eğitim alan 5 çocuk, öğretmenin evine gelmesini istemediğini belirtmiştir. Bu durum erkek öğretmenlerin çocuklar tarafından benimsendiğinin, çocukların öğretmenleriyle zaman geçirmek ve daha çok paylaşımda bulunmak istedikleriyle açıklanabilir.

Kadın öğretmenden eğitim alan 3 çocuk ailesinin öğretmenini sevmediğini belirtmişken, erkek öğretmenden eğitim alan sadece 1 çocuk, ailesinin öğretmenini sevmediğini belirtmiştir. Bu durum erkek öğretmenlerin aileler ile iyi ilişkiler geliştirmiş olabileceklerinin bir sonucu olabilir.

Erkek okul öncesi öğretmenlerinin erken çocukluk alanında bulunmalarının sağlayacağı faydalar düşünüldüğünde, bu mesleği seçen erkek öğretmenlerin sayısı olarak artmasının olumlu bir gelişme olacağı düşünülmektedir. Ancak, bu mesleği seçecek öğretmen adaylarının bilinçli olarak bu mesleği seçmeleri hayati bir önem arz etmektedir. Bilinçli yapılan meslek seçimi bize daha mutlu öğretmenler, öğrenciler ve aileler sağlayacaktır.

Bu çalışma çocuklar ile yapılan görüşmeler ile sınırlıdır. Yapılacak başka çalışmalarda çocukların öğretmenlerini resimlemeleri ve çizilen bu resimler üzerinden görüşmeler yapılarak çocukların erkek öğretmen ve kadın öğretmen algıları karşılaştırılabilir. Erkek okul öncesi öğretmenlerinin ve kadın öğretmenlerin mesleki doyumları ile çocukların öğretmen algıları karşılaştırılabilir.

Kaynakça

- Akman, B., Taşkın, N., Ozden, Z., & Okyay, O. (2014). Parents' views on the appointment of male teachers in Turkish preschools. *Education as Change*, 18(1), 21-32.
- Anliak, S., & Beyazkurk, D. S. (2008). Career perspectives of male students in early childhood education. *Educational Studies*, 34(4), 309-317.

- Beyazkürk, D. (2006). Perceptions of male students in preschool education program. *Eurasian Journal of Educational Research*, 22, 26-37.
- Bureau of Labor Statistics. (2011). *Labor Force Statistics from the Current Population Survey*. http://www.menteach.org/resources/data_about_men_teachers adresinden 05.03.2014 tarihinde erişilmiştir.
- Ching-Sheue, F. & Kun-Chung, L. (2010). Learning experiences of male pre-service preschool teachers in Taiwan. *New Horizons in Education*, 58(2), 34-42.
- Cunningham, B. (1998). Recruiting male volunteers to build staff diversity. *Child Care Information Exchange*, 123, 20-22.
- Diamond, K. E., & Cooper, D. G. (2000). Children's perspectives on the roles of teachers and therapists in inclusive early childhood programs. *Early Education and Development*, 11(2), 203-216.
- Erden, S., Ozgun, O., & Aydilek-Ciftci, M. (2011). "I am a man, but i am a pre-school education teacher": Self- and social-perception of male pre-school teachers. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 3199-3204.
- Essa, E. L. (2003). *Introduction to early childhood education*. Clifton Park, NY: Thomson Delmar Learning.
- ETUCE. (2012). *Etuce policy paper on early childhood education*. ETUCE- European Region of Education International 2012 Regional Conference, Meeting in Budapest on 26-28 November 2012.
- Farquhar, S. E. (2012). Time for men to be invited into early childhood teaching, the findings of a national survey of early childhood education services and teacher educators. ChildForum Early Childhood Network, Report published by the ChildForum Early Childhood Network, <http://www.childforum.com> adresinden 05.04.2014 tarihinde erişilmiştir.
- Friedman, S. (2010). Male voices in early childhood education. *Young Children*, 6(10), 41-45.
- Fu, S. (2000). Initial exploration of the phenomenon of the feminization of teachers. *Chinese Education and Society*, 33(4), 40-6.
- Harris, K., & Barnes, S. (2009). Male teacher, female teacher: Exploring children's perspectives of teachers' roles in kindergartens. *Early Child Development and Care*, 179(2), 167-181.
- Inan, H, Z., Bayındır, N., Doğan-Temur, Ö., & Bartan, M. (2010). The problems experienced by male early childhood teacher candidates. *Journal of EKEV*, 14(43), 165-174.
- Jordan, J. C. (2011). Why do men choose to teach early childhood education? A study in interpretive interactionism. Unpublished A Dissertation, University of Alabama, Birmingham, USA.
- Morrison, A. (2014). Statistics on men in early childhood education. <http://www.childforum.com/men-in-ece/nz-research-apolicy-men/1170-statistics-on-men-in-nz-early-childhood-education-2013.html> adresinden 12.04.2012 tarihinde erişilmiştir.

- Morrison, G. S. (2008). *Fundamentals of early childhood education*. Ohio: Pearson Education Hall.
- Morrison, G. S. (2012). *Early childhood education today*. Upper Saddle River, N.J: Merrill/Prentice Hall.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A Guide to design and implementation*. CA: Jossey Bass.
- National Education Statistics. (2014). *National Education Statistics 2013/14*. Ankara: Ministry of National Education.
- Nyoni, T., & Nyoni, M. (2012). Gender destereotyping in early childhood development or shrewd opportunism? A case of male students at masvingo teachers' college, Zimbabwe. *International Journal of Education Administration and Policy Studies*, 4(9), 181-187.
- Oktay, A. (2000). *Yaşamın Sihirli Yılları*. İstanbul: Epsilon yayıncılık.
- Peeters, J. (2007). Including men in early childhood education: Insights from the European experience. *NZ Research in Early Childhood Education Journal*, 10, 15-24.
- Rodriguez, E. (1997). What does gender have to do with it? (Male teachers in early childhood education). (ERIC No. 415 979). <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED415979.pdf> adresinden 22.02.2014 tarihinde erişilmiştir.
- Rentzou, K. & Ziganitidou, K. (2009). Greek male early childhood educators: Self and societal perceptions towards their chosen profession. *Early Years*, 29(3), 271-279.
- Sak, R. (2015). Comparison of self-efficacy between male and female pre-service early childhood teachers. *Early Child Development and Care*. DOI:10.1080/03004430.2015.1014353
- Sak, R. (2012). Erkekler ve okul öncesi öğretmenliği. *Eğitimci Öğretmen Dergisi*, 10, 50-53.
- Sak, R. (2005). *Erkek okul öncesi öğretmenlerinin göreve başladıklarında karşılaştıkları durumlar ve bu öğretmenlerin velilerinin erkek okul öncesi öğretmenleri hakkındaki düşünceleri [The situation facing new male preschool teachers and the thoughts of the parents about male preschool teachers]*. Unpublished M.S. Thesis, Gazi University, Ankara, Turkey.
- Sak, R., & Tezel-Şahin, F. (2012). Analysis of male preschool teachers' thoughts regarding their careers. *International Journal of Early Childhood Education*, 18(1), 73-93.
- Sak, R., Şahin, İ. T., & Şahin, B. K. (2012). Views of female preschool pre-service teachers about male teaching colleagues. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 47, 586-593.
- Sak, R., & Tezel Şahin, F. (2010). *Survey and analysis of the thoughts of male preschool teachers regarding situations they encounter at the start of their careers*. Paper was presented in 26. OMEP international conference, Gothenburg, Sweden.
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2007). Male early childhood educators: The element missing from preschool settings- A pilot study. *The International Journal of Learning*, 14(1), 41-49.

- Santiago, A. (1999). *Male early childhood Montessori teachers: Why they chose to teach*. (ERIC No. 430 684).<http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED430684.pdf> adresinden 05.10.2014 tarihinde erişilmiştir.
- Shaham, D. (1991). *Male teachers in early childhood education: Self & social perceptions*. (ERIC No. ED 366 417).<http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED366417.pdf> adresinden 16.05.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Stroud, J. C., Smith, L. L., Ealy, L. T., & Hurst, R. (2000). Choosing to teach: Perceptions of male preservice teachers in early childhood and elementary education. *Early Child Development and Care*, 163, 49-60.
- Sumsion, J. (2005). Male teachers in early childhood education: Issues and case study. *Early Childhood Research Quarterly*, 20(1), 109–123.
- Sumsion, J. (1999). Critical reflections on the experiences of a male early childhood worker, *Gender and Education*, 11(4), 455-468.
- Oberhuemer, P., Schreyer, I., & Neuman, M. J. (2010). *Professionals in early childhood education and care systems: European profiles and perspectives*. Opladen & Farmington Hills, MI: Barbara Budrich.
- Taguma, M., Litjens, I., & Makowiecki, K. (2012). Quality matters in early childhood education and care: Japan. *OECD publication*. www.oecd.org/publishing/corrigenda adresinden 06.04.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Tsigra, M. (2010). Male teachers and children's gender construction in preschool education. *Paper was presented in 26. OMEP international conference, Gothenburg, Sweden*.
- Tuzcuoğlu, N., & Tuzcuoğlu, S. (2004). *Çocuğun Cinsel Eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- TÜİK. (2014). Türkiye İstatistik Kurumu Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Evlenme ve Boşanma İstatistikleri. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18628> adresinden 06.04.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Wiest, L. R., Olive, M. L., & Obenchain, K. M. (2003). Men's perceptions of their experiences as K-2 teachers. *Equity & Excellence in Education*, 36, 82-95.